

УДК 613 (477):378

РОЗВИТОК СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ЯК УМОВА АКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ КОЛЕДЖІВ У ФОРМУВАННІ ВЛАСНОЇ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я

Ігор ШОСТАК (Кіровоград)

Постановка проблеми. Одне з актуальних питань сучасної педагогіки – розробити дієві педагогічні умови теорії і методики виховання, які б забезпечили повноцінний розвиток особистості. Повноцінне становлення людини можливе лише при умові сформованості її власної культури здоров'я, як невід'ємної частини загальнолюдської культури [4, с.10–16].

У розрізі проблеми нашого дослідження вирішенням її у медичних ВНЗ I-II рівнів акредитації займається навчальна дисципліна «Фізичне виховання». Збереження та зміцнення здоров'я студентів є головним завданням викладачів циклових комісій та кафедр з фізичного виховання будь-якого ВНЗ, не виключенням є і медичні коледжі. Відтак, актуалізація проблеми формування культури здоров'я студентів-медиків набуває своїх вагомих забарвлень, виходячи із сучасних вимог до майбутніх молодших медичних спеціалістів.

Орієнтація освітнього простору України до Європейських стандартів освіти часто призводить до автоматичного копіювання тієї чи іншої освітньої програми виховання із ВНЗ країн Європи. Звідси і реформаторські зміни від міністерства освіти і науки України для навчально-виховних програм та планів українських ВНЗ які часто, на нашу думку, не вживаються у наш освітній простір.

Проте позитивний напрямок реформи вбачаємо у модернізації саме студентської самостійної роботи, дієвим механізмом якої визначено і студентське самоврядування.

Спробуємо обґрунтувати розвиток студентського самоврядування як умову формування культури здоров'я студентів медичних коледжів у позааудиторній діяльності. Саме після занять студенти мають найбільше вільного часу, який можна додатково від навчальної роботи використати для формування власної культури здоров'я.

Головним засобом даної педагогічної умови має стати студентський спортивно-оздоровчий парламент.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему розвитку студентського самоврядування у вищих навчальних закладах досліджували Т. Б. Буяльська, У. Ванькович, В. Г. Кремінь, С. М. Ніколаєнко та інші; в контексті впровадження студентського самоврядування у вищі медичні навчальні заклади

дослідження виконували І. Є. Булах, Х. П. Мазепа, С. С. Присяжнюк та інші.

Мета статті – виокремити серед форм студентського самоврядування та обґрунтувати значення студентського спортивно-оздоровчого парламенту, як умову формування культури здоров'я студентів медичних коледжів у позааудиторній діяльності.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні в теорії і методиці виховання студентів у ВНЗ широко використовується та впроваджується студентське самоврядування.

Орієнтація освітнього простору України до Європейських стандартів освіти часто призводить до автоматичного копіювання тієї чи іншої освітньої програми виховання із ВНЗ країн Європи. Звідси і реформаторські зміни від Міністерства освіти і науки України для навчально-виховних програм та планів українських ВНЗ які часто, на нашу думку, не вживаються в освітній простір.

Проте позитивний напрямок реформи ми вбачаємо у модернізації саме студентської самостійної роботи, дієвим механізмом якої визначено і студентське самоврядування.

19 січня 2010 року Верховна Рада України прийняла Закон України № 1798-VI «Про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо питань студентського самоврядування», яким поповнила нормативно-правове забезпечення студентського самоврядування [1].

У загальному визначені студентське самоврядування – самостійна громадська діяльність студентів із реалізації функцій управління ВНЗ, яка визначається ними і здійснюється у відповідності до мети та завдань, що стоять перед студентськими колективами. Студентське самоврядування у вищому навчальному закладі — невід'ємна частина громадського самоврядування, що забезпечує захист прав і інтересів осіб, які навчаються у вищому навчальному закладі, і їхню участь в управлінні вищим навчальним закладом [3].

Досліджуючи управлінські документи з виховної роботи в медичному коледжі знаходимо тлумачення студентського самоврядування як самостійну громадську діяльність студентів медичних коледжів з реалізації функцій управління вищим навчальним закладом, яка визначається адміністрацією

коледжу, відділеннями та здійснюється студентами згідно з метою й завданнями, які стоять перед студентськими колективами, функціонує з метою забезпечення виконання студентами своїх обов'язків і захисту їхніх прав й сприяє гармонійному розвитку особистості студента, формуванню у нього навичок майбутнього організатора, керівника [2].

У своїй діяльності органи студентського самоврядування керуються законодавством, рішеннями спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у галузі освіти і науки та відповідного центрального органу виконавчої влади, у підпорядкуванні якого знаходиться вищий навчальний заклад, статутом вищого навчального закладу.

Органи студентського самоврядування вищого навчального закладу мають користуватися всебічною підтримкою і допомогою власника або уповноваженого ним органу при вирішенні питань забезпечення приміщеннями, обладнанням, документацією, коштами за погодженням із керівником закладу. Зокрема, керівник ВНЗ має всебічно сприяти створенню належних умов для діяльності органів студентського самоврядування щодо:

Крім того, студентське самоврядування здійснюється на рівні студентської групи, факультету, гуртожитку, вищого навчального закладу. Залежно від контингенту студентів, типу та специфіки вищого навчального закладу студентське самоврядування може здійснюватися на рівні курсу, спеціальності, студентського містечка, структурних підрозділів вищого навчального закладу [2].

Органи студентського самоврядування можуть мати різноманітні форми, як-от: сенат, парламент, старостат, студентська навчальна (наукова) частина, студентські деканати, ради тощо.

Аналізуючи європейський освітній простір з позиції студентського самоврядування, помічаємо, що студентське самоврядування в європейських країнах має такі відмінності від вітчизняного: широкі повноваження ОСС, які закріплені законодавчо та в статутах ВНЗ, а також є просто традиційними, ніде не зафіксованими; фінансування діяльності ОСС з боку адміністрації; відповідне забезпечення ОСС приміщенням, технікою, зв'язком; ОСС мають статус юридичної особи; прямі й таємні вибори до ОСС; відсутність студентських профспілок; інше ставлення адміністрації, викладачів та самих студентів до ролі студентства й студентського самоврядування.

У розрізі проблеми нашого дослідження вважаємо за необхідне створити на базі медичного коледжу спортивно-оздоровчий

парламент, як орган студентського самоврядування із формування активності студентів до зміцнення та збереження культури здоров'я та надання їм можливості впливати і проявляти себе у фізкультурно-спортивній діяльності медичного коледжу.

В ретроспективі нами аналізується статут учнівського парламенту загальноосвітніх шкіл України. В додатках нашої роботи ми подаємо статут орієнтовного шкільного учнівського парламенту.

Ми передбачаємо, що фізкультурно-спортивний парламент буде вагомим педагогічною умовою формування культури здоров'я студентів у позааудиторній діяльності.

У загальних положеннях статуту студентського самоврядування визначається, що на настановній конференції на початку навчального року із активних студентів буде вибраний фізкультурно-спортивний актив коледжу, які таємним чи відкритим голосуванням виберуть голову парламенту із студентів коледжу. Потім під нашим контролем створюється студентський парламент з 10 членів. Вони будуть відібрані із найбільш активних і творчих студентів з різних секцій за видами спорту. Планується, що це будуть капітани збірних команд з волейболу, баскетболу, фут-залу, настільного тенісу, легкої атлетики, гирьового спорту та один представник від студентської ради коледжу, що має забезпечувати зв'язок з іншим самостійним об'єднанням студентів медичного коледжу. На початку експериментальної роботи ми будемо сприяти та контролювати процес зародження парламенту та його існування (рис. 1.).

Після того, як буде створений виконавчий комітет парламенту і обраний голова, розробимо статут парламенту, де будуть чітко прописані мета, завдання (в загальних положеннях) та основні напрямки діяльності фізкультурно-спортивного парламенту.

Ми бачимо роботу парламенту наступним чином:

- На початку кожного навчального року мають відбуватися збори членів парламенту та студентського фізкультурно-спортивного активу на настановній конференції з питань формування культури здоров'я студентів медичного коледжу. Окрім проведення власне конференції, на ній будуть перевибиратись голова та члени парламенту.

- Щомісячно виконавчий комітет з 11 її членів мають проводити засідання, на яких повинні розглядатись плани на наступний місяць та звіт за минулий період часу. Головною умовою рішень комітету мають бути завдання, які не перечать статуту та не будуть суттєво змінювати річний навчально-виховний план з фізкультурно-

спортивної діяльності циклової комісії фізичного виховання та плану роботи парламенту.

- Фізкультурно-спортивний парламент має бути підзвітним органом студентської ради коледжу та здійснювати свою діяльність під методичним контролем циклової комісії фізичного виховання.

ЦИКЛОВА КОМІСІЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

НАСТАНОВНА КОНФЕРЕНЦІЯ

СТУДЕНТСЬКИЙ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧИЙ ПАРЛАМЕНТ

ПРЕС-СЛУЖБА
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я (ЗВ'ЯЗОК ІЗ СТУДЕНТСЬКОЮ РАДОЮ)
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я (ЛЕГКА АТЛЕТИКА)
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я (ВОЛЕЙБОЛ)
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я (НАСТІЛЬНИЙ ТЕНІС)
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я (БАСКЕТБОЛ)
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я (ГИРЬОВИЙ СПОРТ)
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я (ФУТБОЛ)
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я (ЗФП)
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я (БОРОДЬБИ ІЗ ШКІДЛИВИМИ ЗВИЧКАМИ)

ЦИКЛОВА КОМІСІЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ (КОНСУЛЬТАНТИ)

Рис. 1. Структура студентського спортивно-оздоровчого парламенту медичного коледжу

- Голова парламенту щомісячно повинен бути присутнім на засіданнях циклової комісії фізичного виховання, де бере повноцінну участь, делегуючи думки та побажання фізкультурно-спортивного парламенту.

- Рішення фізкультурно-спортивного парламенту повинні бути висвітлені у внутрішньоколеджних засобах поширення інформації (інтернет-сайт коледжу, на сторінці в соціальних мережах, газеті коледжу, стендах).

Завданнями фізкультурно-спортивного парламенту є:

- сприяти формуванню культури здоров'я студентів медичних коледжів;

- допомагати в адаптації студентів медичного коледжу до навчально-виховної фізкультурно-спортивної діяльності;

- формувати вміння співпрацювати на принципах рівності та демократизму;

- виховувати громадянина, якому притаманне гармонійне поєднання духовного багатства, моральної чистоти та фізичної досконалості;

- розширювати діапазон діяльності викладачів фізичного виховання і студентів як членів єдиного колективу, створювати умови для їхньої співдружності, творчого пошуку;

- діяльність органів самоврядування має демократичний, гуманний характер і спрямована на формування у студентів національної свідомості, духовності, патріотизму, основ моральності, фізичної досконалості, працелюбності, вірності ідеям незалежної і соборної України.

- пропонувати до заохочення студентів, які творчо виконують доручення, є зразком для інших студентів з дисципліни «фізичне виховання» та спортивно-оздоровчої роботи медичного коледжу;

- вносити свої пропозиції на розгляд циклової комісії фізичного виховання стосовно рішень виконавчого комітету парламенту;

- сприяти виконанню студентами статуту парламенту;

- формувати зв'язок студентського спортивно-оздоровчого парламенту із академічними групами коледжу, цикловою комісією фізичного виховання та адміністрацією коледжу.

Циклова комісія фізичного виховання, яка представлена викладачами цієї дисципліни, повинна:

- надавати допомогу студентському фізкультурно-спортивному парламенту стосовно згуртування студентського колективу, розвитку соціально активної особистості, формування її творчих здібностей з формування культури здоров'я.

- координувати діяльність студентського фізкультурно-спортивного парламенту, давати їй рекомендації щодо вдосконалення роботи, допомагати планувати, аналізувати та підсумовувати роботу.

Кожен із членів парламенту, окрім голови, буде призначений міністром різних видів спорту та в своїй діяльності координувати доручений йому сектор спортивно-оздоровчої роботи парламенту. У майбутньому передбачається, що кількість і відповідні сектори впливу міністрів може змінюватися залежно від потреб студентів-медиків у формуванні культури здоров'я.

Загальними завданнями для міністрів передбачаємо:

• здійснення роботи, спрямованої на вироблення в студентів свідомого ставлення до навчання з дисциплін «фізична культура» та «фізичне виховання»;

• організація консультаційної допомоги;
• участь у проведенні предметних тижнів, місячників, олімпіад, конкурсів;
• контроль виконання домашніх завдань, ведення щоденників;

• ведення роботи з пропусками занять;
• залучення якомога більшої кількості студентів до участі в спортивно-оздоровчій позааудиторній діяльності, організації змістовного дозвілля та відпочинку;

• координація діяльності із студентською радою, здійснення спільних виховних заходів;

• залучення студентів до спортивно-оздоровчої роботи;

• проведення днів культури здоров'я серед студентів;

• перевірка дотримання санітарно-гігієнічних норм: чистоти приміщень, охайний зовнішній вигляд спортивної бази коледжу;

• здійснення профілактичну антитютюнову, антиалкогольну, антинаркотичну роботу серед студентської молоді;

• проведення роботи з порушниками статуту;

• висвітлення подій студентського спортивно-оздоровчого життя;

• організація та проведення разом з студентською радою рейдів-перевірок в гуртожитках та на території медичного коледжу на кшталт « Ні тютюнопалінню» тощо;

• інформування про рішення студентського-фізкультурно-спортивного парламенту викладачів-консультантів та громадськість медичного коледжу;

• формування екологічності культури людини, її гармонійних стосунків з природою;

• організація різних заходів спільно зі студентською радою;

• робота за сприяння вихованню креативних спортивних лідерів;

• забезпечення захисту спортивно-оздоровчих прав та інтересів студентів;

• формування навичок здорового способу життя та стилю життя;

• допомога в адаптації до виховної роботи з формування культури здоров'я медичного коледжу студентам першого курсу тощо.

Висновки. Підсумовуючи дослідження студентського самоврядування в Україні та Європі, ми дійшли до висновку, що студентське самоврядування є невід'ємною умовою існування та управління сучасних ВНЗ, та дієвим чинником впливу на формування життєвих цінностей студентів.

Надалі, вважаємо за необхідне створити на базі Кіровоградського медичного коледжу спортивно-оздоровчий парламент як орган студентського самоврядування із формування активності студентів до зміцнення та збереження культури здоров'я та надання їм можливості впливати і проявляти себе у фізкультурно-спортивній діяльності медичного коледжу.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо питань студентського самоврядування»/ Україна. Закон; Україна, Закони//Голос України. – 2010. – 10 лютого. – №23. – С. 4–7.

2. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://medcollege.kr.ua/index.php/studentu/studentske-samovryaduvannya/polozhennya-pro-studentske-samovryaduvannya>

3. [Електронний ресурс] Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/Студенське_самоврядування

4. Іванова Ю. Ю. Формування у майбутнього соціального педагога готовності до особистісного самовизначення: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Іванова Юлія Юріївна; Кіровогр. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. – Кіровоград, 2012. – 20 с.

BIBLIORAFIYA

1. Zakon Ukrayiny «Pro vnesennya zmin do Zakonu Ukrayiny «Pro vyshchu osvitu» shchodo pytan' student-s'oho samovryaduvannya»/ Ukrayina. Zakon; Ukrayina, Zakony//Holos Ukrayiny. – 2010. – 10 lyutoho. – №23 S. 4-7.

2. Polozhennya pro student-s'ke samovryaduvannya [Elektronnyy Resurs] / S. O.Bondar' // Kirovohrads'kyu med. Koledzh. – 2015. – Rezhym dostupu:

<http://medcollege.kr.ua/index.php/studentu/studentske-samovryaduvannya/polozhennya-pro-studentske-samovryaduvannya>

3. Ehorov V. V. Pedahohyka vysshey shkoly / Ehorov V.V., Skybytskyu Э.Н., Khrapchenkov V.H. – Novosybyrsk: SAFBD, 2008. – 260 s.

4. Ivanova Yu. Yu. Formuvannya u maybutn'oho sotsial'noho pedahoha hotovnosti do osobystisnoho samovyznachennya [Tekst] : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04 / Ivanova Yuliya Yuriyivna ; Kirovohr. derzh. ped. un-t im. Volodymyra Vynnychenka. - Kirovohrad, 2012. - 20 s.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Шостак Ігор Олександрович – аспірант кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, голова циклової комісії фізичного виховання Кіровоградського базового медичного коледжу ім. Є. Й. Мухіна.

Наукові інтереси: студентське самоврядування у медичному коледжі.